

Lieta C-208/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 14. maijs

Iesniedzējtiesa:

Sofiyski rayonen sad (Sofijas pirmās instances tiesa, Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 14. maijs

Prasītājas:

“Toplofikatsia Sofia” EAD

“Chez Elektro Bulgaria” AD

“Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia” EOOD

Pamatlietas priekšmets

Trīs civillietas, kurās attiecīgā puse vēl arvien nevar iegūt tiesvedības dalībnieka statusu, jo nav iespējams atbildētājiem personiski piegādāt tiesas dokumentus, turklāt to kaimiņi un radnieki apliecina, ka viņi dzīvo citās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu par LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunkta, Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta un Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punkta interpretāciju.

Prejudiciālie jautājumi

- 1 Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 2. punkta a) apakšpunkts, skatot to kopā ar Pamattiesību hartas 47. panta 2. punktu, diskriminācijas aizlieguma un valsts tiesās notiekošo tiesvedību procesuālo līdzekļu līdzvērtības

- principiem, kā arī Regulas (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās 1. panta [1. punkta] a) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja tiesas, kurā celta prasība, valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka tai pašai savā valstī ir jāiegūst oficiālā informācija par atbildētāja adresi, un tiek konstatēts, ka šis atbildētājs atrodas citā Eiropas Savienības valstī, tiesai, kurā celta prasība, ir pienākums no tā uzturēšanās valsts atbildīgajām iestādēm iegūt informāciju par atbildētāja adresi?
- 2 Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 5. panta 1. punkts, skatot to kopā ar principu, ka valsts tiesai ir jānodrošina procesuālās tiesības efektīvai no Savienības tiesību normām izrietošo tiesību aizsardzībai, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, noskaidrojot parādnieka pastāvīgo dzīvesvietu, saskaņā ar valsts tiesībās paredzēto kārtību vienpusējam formālam tiesvedības procesam bez pierādījumu iegūšanas, kā tas ir maksājuma rīkojuma procedūras gadījumā, ir pienākums jebkādas pamatotas aizdomas par to, ka parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta ir citā Eiropas Savienības valstī, interpretēt kā juridiskā pamatojuma neesamību maksājuma rīkojuma izdošanai vai attiecīgi – kā pamatojumu tam, ka maksājuma rīkojumam nav *res judicata* spēka?
 - 3 Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 5. panta 1. punkts, skatot to kopā ar principu, ka valsts tiesai ir jānodrošina procesuālās tiesības efektīvai no Savienības tiesību normām izrietošo tiesību aizsardzībai, ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja pēc tam, kad attiecībā uz konkrēto parādnieku ir izdots maksājuma rīkojums, valsts tiesa konstatē, ka šī parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta visticamāk nav valstī, kurā atrodas tiesa, un pastāvot nosacījumam, ka saskaņā ar valsts tiesību normām šis fakts liedz izdot maksājuma rīkojumu attiecībā uz šo parādnieku, tai ir pienākums pēc savas ierosmes atcelt izdoto maksājuma rīkojumu, lai gan likumā tas skaidri nav noteikts?
 - 4 Gadījumā, ja atbilde uz trešo jautājumu ir noliedzoša, vai tajā minētie noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai tie uzliek pienākumu atcelt izdoto maksājuma rīkojumu, ja tā, veicot pārbaudi, ir skaidri konstatējusi, ka parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta nav tās tiesas valstī, kurā ir celta prasība?

Eiropas Savienības tiesību normas un judikatūra

Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. pants un 20. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta: 47. panta 2. punkts.

Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, 60. panta 1. punkts.

Padomes Regula (EK) Nr. 1206/2001 (2001. gada 28. maijs) par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās: 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000: 1. panta 1. un 2. punkts.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās: 5. panta 1. punkts.

Tiesas spriedums, 1976. gada 16. decembris, *Rewe-Zentralfinanz*, 33-76, EU:C:1976:188.

Tiesas spriedums, 2012. gada 19. decembris, *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824.

Tiesas spriedums, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603.

Tiesas rīkojums, 2016. gada 28. aprīlis, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316.

Valsts tiesību normas

***Zakon za zadalzheniata i dogovorite* (Likums par saistībām un līgumiem): 68. panta a) punkts.**

- 5 *Grazhanski protsesualen kodeks* (Civilprocesa kodekss): 38. 40. un 41. pants, 42. panta 1. punkts, 43. pants, 44. panta 1. punkts, 45. pants, 46. panta 1. un 2. punkts, 47. panta 1., 2., 3., 5., 6. un 7. punkts, 48., 53. un 246. pants, 282. panta 2. punkts, 410. panta 1. punkta 1. apakšpunkts un 2. punkts, 411. pants, 413. panta 1. punkts 414.-416., 419. un 423. pants.
- 6 *Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo* (Starptautisko privāttiesību kodekss): 4. panta 1. punkts un 48. pants.
- 7 *Zakon za grazhdanskata registratsia* (Likums par pilsoņu reģistrēšanu): 90. panta 1. punkts, 93. un 94. pants, 96. panta 1. punkts.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 8 Iesniedzējtiesā ir ierosinātas trīs civiltiesvedības, kurās attiecīgā puse vēl arvien nevar iegūt tiesvedības dalībnieka statusu, jo nav iespējams atbildētājām personiski piegādāt tiesas dokumentus.

- 9 Pirmajā (prasības) tiesvedībā prasītāja “*Toplofikatsia Sofia*” EAD ir cēlusi prasību pret atbildētāju DP, fizisku personu, patērētāju un Bulgārijas pilsoni par prasījuma atzīšanu saistībā ar siltumenerģiju, kas tika piegādāta nekustamajam īpašumam Sofijā, kā arī ar to saistītajiem pakalpojumiem un likumā noteiktajiem procentu maksājumiem.
- 10 Tiesvedība tika ierosināta pēc tam, kad parādniece DP maksājuma rīkojuma procedūras laikā nebija sastopama tās deklarētajā dzīvesvietā. Tiesa uzdeva izvietot paziņojumu pie ieejas durvīm, tomēr dokumentus atkārtoti nebija iespējams izsniegt. Tādēļ tiesa sniedza norādījumu celt prasību par maksājuma rīkojumā minēto prasījumu atzīšanu.
- 11 Prasības pieteikuma kopija tika nosūtīta DP uz tajā norādīto adresi Sofijā, tomēr DP tur nebija sastopama. Pēc savas ierosmes tiesa noskaidroja adresi iedzīvotāju un darba devēju reģistros, kurus uztur valsts iestādes. Saskaņā ar tiem DP pašreizējā dzīvesvieta ir prasības pieteikumā norādītajā adresē, tomēr kopš 2013. gada janvāra DP oficiāli Bulgārijā vairs nestrādā. Tiesa uzdeva nogādāt viņai pavēsti, deklarētajā adresē izvietojot paziņojumu [pie ieejas durvīm]. 2019. gada oktobrī tiesas darbinieks, kas izsniedz paziņojumus, ieradās adresē un konstatēja, ka saskaņā ar kaimiņa sniegto informāciju DP septiņus gadus dzīvojot Francijā.
- 12 Otrajā (maksājuma rīkojuma procedūras) tiesvedībā prasītāja maksājuma rīkojuma procedūrā “*Chez Elektro Bulgaria*”, komunālās apgādes uzņēmums, lūdz izdot maksājuma rīkojumu attiecībā uz EQ, kas ir fiziska persona un patērētājs, saistībā ar nenomaksātu parādu par nekustamajā īpašumā Sofijā piegādāto elektroenerģiju.
- 13 Tiesa izdeva maksājuma rīkojumu un uzdeva izsniegt to parādniekam EQ, lai tas varētu izvērtēt, vai vēlas to apstrīdēt. Tiesas darbinieks ieradās adresē, kuru maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībā bija norādījusi prasītāja un kura sakrita ar iedzīvotāju reģistrā norādīto parādnieka pastāvīgo un pašreizējo dzīvesvietas adresi. Tiesas darbinieks tur nevienu nesastapa un izvietoja paziņojumu pie ieejas durvīm. No kaimiņa viņš uzzināja, ka parādnieks gadu dzīvojot Vācijā. Saskaņā ar tiesas pašas iegūto informāciju parādnieks kopš 2010. gada janvāra Bulgārijā nav apdrošināts.
- 14 Trešajā (maksājuma rīkojuma procedūras) tiesvedībā “*Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia*” EOOD, parādu piedziņas kompānija, lūdz izdot maksājuma rīkojumu attiecībā uz FR, fizisku personu un patērētāju, kas nebija atmaksājis kredītu Sofijā reģistrētai finanšu iestādei.
- 15 Tiesa izdeva maksājuma rīkojumu un uzdeva izsniegt to parādniekam FR, lai tas varētu izvērtēt, vai vēlas to apstrīdēt. Tiesas darbinieks divreiz ieradās adresē, kuru maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībā bija norādījusi prasītāja un kura sakrita ar iedzīvotāju reģistrā norādīto parādnieka pastāvīgo un pašreizējo dzīvesvietas adresi, un konstatēja, ka tur dzīvo parādnieka māte. Viņa atteicās pieņemt dēlam adresēto dokumentu un paskaidroja, ka viņš trīs gadus dzīvo

Vācijā, bet precīza viņa adrese viņai neesot zināma. Viņa norādīja divus Bulgārijas mobilā tālruņa kontaktnumurus, tomēr neviens uz tiem neatbildēja.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 16 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai gadījumu, kad tiesas dokumentu saņēmējs uzturas citā valstī, tiesvedību regulējošajos valsts tiesību aktos ir paredzēts tāds dokumentu izsniegšanas veids, kas atbilst Savienības tiesību normās noteiktajām prasībām. Vispirmām kārtām ir jāsaprot, vai no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izrietošais princips, kas paredz procesuālo normu līdzvērtību, nosaka, ka līdzīgi kā gadījumā ar personām, kuru adrese ir deklarēta Bulgārijā, ir jānoskaidro arī ārvalstīs dzīvojošu personu adrese.
- 17 Tomēr maksājuma rīkojuma procedūrā, kas tiek veikta formāli un kurā prasītāja prasījumiem nav jāatbilst tiesvedības pierādīšanas standartiem, saskaņā ar valsts tiesību normām tiesas jurisdikcija ir jānosaka parādnieka pastāvīgajā dzīvesvietā. Tādēļ šādā tiesvedībā jautājums par dokumentu izsniegšanas veidu ir būtisks, lai noteiktu tiesas starptautisko jurisdikciju.
- 18 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz dalībvalstu procesuālās autonomijas principu un tā ierobežojumiem, kas izriet no Tiesas judikatūras. Atbilstoši Tiesas spriedumam lietā [33-76], *Rewe-Zentralfinanz* dalībvalstīm saskaņā ar valsts tiesībām savas procesuālās normas ir jāpiemēro vienādi gan attiecībā uz tiesībām, kas noteiktas valsts tiesību aktos, gan uz tām tiesībām, ko nodrošina Savienības tiesību normas.
- 19 LESD 18. pants, kas aizliedz diskrimināciju pilsonības dēļ, attiecas arī uz jautājumu par noteikta tiesas dokumentu saņēmēja adreses noskaidrošanu ārvalstīs. Būtisks ir arī LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kas paredz tiesības brīvi uzturēties visā Savienības teritorijā. Piemērojama ir arī Regula Nr. 1206/2001, jo šajā gadījumā civillietu tiesa vēlas uzzināt, vai tai ir jānoskaidro pušu adrese ārvalstīs.
- 20 Attiecībā uz jautājumu par valsts tiesas jurisdikciju, izdodot maksājumu rīkojumus attiecībā uz personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir ārpus tās valsts teritorijas, kurā atrodas tiesa, ir piemērojami Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punkta noteikumi. Šie noteikumi aizliedz iesūdzēt vienas dalībvalsts tiesā personas, kuru domicils ir citā dalībvalstī, ja nav izpildīti regulas 7.–26. pantā paredzētie nosacījumi. Atbilstoši šīs regulas 62. panta 1. punktam jēdziens “domicils” ir interpretējams saskaņā ar tās tiesas valsts tiesību normām, kurā celta prasība.
- 21 Sekojot interpretācijai, kas sniegta spriedumā lietā *Alder*, C-325/11, Regulas Nr. 1393/2007 1. panta 1. punkts nepieļauj valsts tiesību normas, kas Savienības pilsonim uzliek pienākumu norādīt izsniegšanai pilnvaroto pārstāvi tās tiesas valstī, kurā tas ir tiesas procesa dalībnieks. Saskaņā ar šīs regulas 1. panta 2. punktu tā nav piemērojama attiecībā uz personām, kuru adrese nav zināma.

Saistība ar Savienības tiesībām un interpretācijas nepieciešamība

- 22 Vispirms jāatgādina, ka runa ir par civillietām, kas satur ārvalsts elementu, jo viena no pusēm, iespējams, atrodas ārvalstīs. Attiecībā uz izskatāmās lietas priekšmetu, maksājumu saistībām par Bulgārijā piegādātām precēm un tur sniegtiem pakalpojumiem, saskaņā ar vispārīgajiem Regulas Nr. 1215/2012 noteikumiem Bulgārijas tiesas ir uzskatāmas par kompetentām neatkarīgi no tā, vai atbildētāju domicils ir Bulgārijā.
- 23 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus saistībā ar dokumentu izsniegšanu atbildētājiem, pirmajā tiesvedībā tiesai ir jāizskata prasība, un prasītājam tā uzdod jautājumu par to, vai viņa ir informēta par to, ka atbildētāja ir deklarēta [citā] prasītājam zināmā adresē. Visticamāk prasītāja atbildēs, ka šāda adrese viņai nav zināma, turklāt jāņem vērā, ka arī prasības pieteikumā ir minēta tikai viena atbildētājas deklarētā adrese. Šādos apstākļos tiesai būs jāpublicē paziņojums “*Darzhaven vestnik*” (Bulgārijas Oficiālais Vēstnesis) un gadījumā, ja atbildētāja nepiesakās (kas arī ir ticams, jo viņa neatrodas Bulgārijā, un viņai nav iespēja lasīt šīs valsts oficiālās publikācijas drukātā versijā), jānozīmē viņai īpašu pilnvaroto pārstāvi.
- 24 Līdz ar to, ja lietas apstākļi ir tādi, ka viņa dzīvo ārvalstīs, citā dalībvalstī, atbildētājam ir liegta iespēja piedalīties tiesas procesā. Ja tas tā nebūtu, un atbildētāja atrastos citā dzīvesvietā Bulgārijā, tiesai būtu iespēja mēģināt noskaidrot adresi iedzīvotāju reģistrā vai ar darba devēja starpniecību. Saskaņā ar valsts tiesību normām nepastāv iespēja norādīt pašreizējo adresi ārvalstīs, un līdz ar to šajā gadījumā atbildētāja nevar norādīt savu adresi ārvalstīs.
- 25 Tādējādi valsts tiesību normas rada nevienlīdzīgus apstākļus personām, kurām ir cita pagaidu dzīvesvieta Bulgārijā, un tām, kurām ir cita dzīvesvieta ārvalstīs. Tai pat laikā, ja pret Bulgārijas pilsoņiem ir uzsākta tiesvedība, tie vienmēr ir jāmeklē viņu deklarētajā dzīvesvietā Bulgārijā. Līdz ar to pret personām, kas ir izmantojušas tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunktu, ir radīta atšķirīga attieksme attiecībā uz viņu [atbilstoši Pamattiesību hartas 47. panta 2. punktam garantētajām] tiesībām uz aizstāvību.
- 26 Rodas jautājums, vai šāda atšķirīga attieksme ir attaisnojama, ņemot vērā Tiesas rīkojuma lietā *Alta Realitat*, C-384/14 58. punktā (iemesls gan ir cits) noteiktos kritērijus, saskaņā ar kuriem ir jāizsver izsniegšanas efektivitātes mērķi pārrobežu lietās un tiesību uz aizstāvību aizsardzības mērķi dokumenta adresāta interesēs (princips, kas ir noteikts arī ar spriedumu lietā *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, 41. punkts). Ja uzaicinājums uz tiesu pilsonim, kuram nav deklarētas adreses ārvalstīs, ir pretrunā Savienības tiesībām un nepastāv iespēja, ka viņš norāda šādu konkrētu adresi, ir jāatbild arī uz jautājumu, vai šajā gadījumā valsts tiesa no viņa uzturēšanās valsts, Francijas Republikas, drīkst pieprasīt informāciju par atbildētājas deklarēto adresi. Šim mērķim tiesas rīcībā ir cits Savienības tiesību instruments, proti, iespēja atbilstoši Regulai Nr. 1206/2001 citu Savienības valstu tiesām nosūtīt pieprasījumu iegūt pierādījumus. Tomēr šī procesuālā pieeja ir

izmantojama vienīgi tad, ja var uzskatīt, ka, ņemot vērā valsts tiesību aktos paredzētos pasākumus, no Savienības tiesībām izriet valsts tiesas pienākums noskaidrot arī pušu adreses citās dalībvalstīs.

- 27 Attiecībā uz abām maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībām, kurās jau ir pieņemti galīgie akti, saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegto informāciju pastāv iespēja, ka attiecīgie akti ir izdoti, neraugoties uz to, ka tiesai nav starptautiskās jurisdikcijas – formālā tiesvedībā ir izdoti maksājumu rīkojumi, tomēr ir jāpārbauda, vai šie akti var iegūt *res judicata* spēku.
- 28 Atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punktam dalībvalsts tiesa nevar taisīt spriedumu attiecībā uz personām, kuru domicils ir kādā citā dalībvalstī, izņemot regulā paredzētajos gadījumos. Jēdziens “domicils” ir interpretējams saskaņā ar katras atsevišķās valsts tiesību normām.
- 29 Bulgārijas likumdevējs nav skaidri definējis vai sniedzis skaidrojumu tam, kurš tiesību jēdziens saskaņā ar valsts tiesību normām vispārīgi ir jāinterpretē kā atbilstošs jēdzienam “domicils”. Saskaņā ar *Varhoven kasatsionen sad* (VKS, Kasācijas tiesa, Bulgārija) judikatūru šajā gadījumā nevar būt runa par pastāvīgās dzīvesvietas adresi, jo šī adrese var atrasties vienīgi Bulgārijas teritorijā.
- 30 Līdz ar to jēdzienu “domicils” atbilstoši Bulgārijas tiesību normām var definēt saskaņā ar diviem kritērijiem – pašreizējā dzīvesvietas adrese vai pastāvīgā dzīvesvieta. Tomēr saistībā ar maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedību likumdevējs kategoriski aizliedz izdot maksājuma rīkojumu, ja personas, attiecībā uz kuru tas ir jāizdod, pastāvīgā dzīvesvieta atrodas citas valsts teritorijā ārpus Bulgārijas.
- 31 Turpretī ar skaidrojošo spriedumu Nr. 4/2013 VKS valsts tiesām uzliek pienākumu šo noteikumu piemērot šauri, jo maksājuma rīkojuma procedūrā netiek iegūti pierādījumi un tiek uzskatīts, ka valsts tiesa tiesvedības procesā nevar kontrolēt, vai ir izpildīts likumā paredzētais nosacījums, ka parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta ir Bulgārijā. Tādēļ tiesai ir jāizdod maksājuma rīkojums un, ja tas netiek apstrīdēts (kam nav nepieciešams pamatojums), un šis maksājuma rīkojums ir izsniegts personai, kas deklarēta saņēmēja adresē, maksājuma rīkojums iegūst *res judicata* spēku. Pamatojoties uz galīgo maksājuma rīkojumu var tikt uzsākta izpildes procedūra, un izpilde var tikt vērsta pret parādnieka īpašumu arī, ja tā pastāvīgā dzīvesvieta ir ārpus Bulgārijas.
- 32 Tai pat laikā saskaņā ar minēto skaidrojošo spriedumu tiesa neizvērtē apstākli, vai deklarētā pašreizējā dzīvesvietas adrese citā valstī valsts tiesai var kalpot par pamatu uzskatam, ka tur atrodas pastāvīgā dzīvesvieta, vai tas tā nav.
- 33 Lai gan valsts judikatūra paredz aizsardzību pret maksājuma rīkojuma izdošanu parādniekam ar parasto uzturēšanās vietu citā valstī, nodrošinot iespēju apstrīdēt to apelācijas instances tiesā, šī aizsardzība nav piemērojama. Tas tādēļ, ka apelācijas instances tiesā celtais iebildums uz laiku neaptur uzsākto piespiedu

izpildes procedūru. Tās pagaidu apturēšanu parādnieks var pieprasīt tikai gadījumā, ja viņš iemaksā drošības naudu.

- 34 Iesniedzējtiesai ir nopietnas šaubas par to, vai šī Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punkta noteikumu interpretācija attiecībā uz jēdzienu “domicils” ir [praktiski] piemērojama. Atbilstoši tam rodas jautājums, vai ar Savienības tiesību normām ir saderīgs tas, kā VKS interpretē veidu, kādā tiesa maksājuma rīkojuma procedūrā mēģina noskaidrot parādnieka parasto uzturēšanās vietu, proti, to nepārbaudot un nebalstoties uz informāciju, kuru ieguvis tiesas darbinieks, kam bija uzticēts izsniegt paziņojumus. Šaubas pastāv it īpaši par to, vai ir ievērots princips, ka jānodrošina efektīvi pasākumi no Savienības tiesību normām izrietošo tiesību aizsardzībai, kā tas ir noteikts ar spriedumu lietā *Rewe-Zentralfinanz*, [33-76].
- 35 Iesniedzējtiesa lūdz arī izvērtēt gadījumu, kad parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta nav skaidri konstatēta, tomēr pastāv aizdomas, ka viņš neatrodas Bulgārijā.

Iesniedzējtiesas apsvērumi

- 36 Pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa lūdz Tiesu izvērtēt, vai ar spriedumu lietā *Rewe-Zentralfinanz*, [33-76] noteiktais princips par efektīvu tiesību aizsardzību valsts tiesvedības procesā ar zināmiem nosacījumiem nav jāpaplašina. Saskaņā ar šo spriedumu un Tiesas pastāvīgo judikatūru dalībvalstu procesuālās autonomijas princips dalībvalstīm uzliek pienākumu nodrošināt tiesas un tiesvedības procesus, kas ir efektīvas un vienlaikus (ņemot vērā tiesības, kas izriet no valsts tiesību normām) aizsargā Savienības tiesību normās garantētās tiesības.
- 37 Šajā gadījumā šķiet, ka normas, kas pēc būtības attiecas uz valsts tiesībām, un konkrēti, tiesas pienākums noskaidrot atbildētāja deklarēto adresi, netiek līdzvērtīgi attiecinātas uz tiem pilsoņiem, kas uzturas citā Savienības dalībvalstī. Saistībā ar šiem pilsoņiem nav skaidrs, vai tiesai ir pienākums iegūt pierādījumus adreses noskaidrošanai, ja tiesvedībā ir pietiekoši daudz informācijas par to, kurā Savienības dalībvalstī viņi uzturas. Vienlaikus Regulas Nr. 1393/2007, kas ir regula par dokumentu izsniegšanu, 1. panta 2. punktā skaidri ir izslēgta tās piemērošana personām, kuru adrese nav zināma.
- 38 Metodes citā valstī dzīvojošu Bulgārijas pilsoņu dalības nodrošināšanai Bulgārijas tiesu civilprocesos šajos apstākļos ir ārkārtīgi neefektīvas. Reālajos apstākļos tās ir atkarīgas no prasītāja godaprāta, vai viņš ir uzrādījis šo pilsoņu adresi citā valstī.
- 39 Turklāt jāņem vērā, ka šī situācija daļēji arī ir saistīta ar noteikumiem, kas paredz adreses deklarēšanu Bulgārijā. Bulgārijas likums par pilsoņu reģistrāciju nepieļauj deklarēt Bulgārijas pilsoņa konkrētu adresi ārvalstīs. Paziņojumu izsniegšana saņēmējam attiecīgi nav iespējama arī tad, ja tiek deklarēta vienīgi dzīvesvietas valsts. Iesniedzējtiesas ieskatā šis apstāklis ir būtisks, atbildot uz jautājumu, vai valsts tiesai ir pienākums noskaidrot Bulgārijas pilsoņu adreses citās dalībvalstīs.

- 40 Ņemot vērā prasību izsvērt dokumentu izsniegšanas ātruma mērķi un pušu tiesību uz aizstāvību aizsardzības mērķi, iesniedzējtiesa nevar sniegt konkrētu atbildi uz pirmo jautājumu. No vienas puses, personas meklēšana citās valstīs ir process, kas paildzina tiesvedību, kas galu galā notiek pret Bulgārijas pilsoņiem, kuriem ir noteiktas saistības pret viņu izcelsmes valsti, tostarp arī pienākums deklarēt savu adresi un valsts iestādēm norādīt kontaktpersonu. No otras puses, Savienības tiesībās šis pienākums tiek būtiski mīkstināts (skat. spriedumu lietā *Alder*, C-325/11 39.–41. punkts). Nav noliedzams arī tas, ka atbildētāji tiesvedībā, ko apturējusi iesniedzējtiesa, nav deklarējuši savu dzīvesvietu ārpus savas pilsonības valsts, tomēr pat, ja viņi būtu izpildījuši šo pienākumu, tas neradītu iespēju viennozīmīgi noteikt viņu adresi.
- 41 Saistībā ar otro jautājumu grupu, t.i. veidu, kā maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībā ir nosakāma pastāvīgā dzīvesvieta, valsts iestādēm iesniedzējtiesas ieskatā ir jānodrošina efektīva Savienības tiesību normu piemērošana. Tas nozīmē, ka personas, kuru dzīvesvieta ir vienā Savienības dalībvalstī, nedrīkst tiesāt citās valstīs. Lai garantētu šī mērķa sasniegšanu maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībā, valsts likumdevējs ir aizliedzis izdot maksājuma rīkojumu attiecībā uz personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir ārpus Bulgārijas.
- 42 Tomēr judikatūrā šis pienākums ir ierobežots, tiesai prasot konstatēt pretējo – ka pilsoņa pastāvīgā dzīvesvieta nav Bulgārijā, pie kam tas notiek tiesvedībā, kurai pamatā ir vienpusējs raksturs un kurā nenotiek pierādījumu iegūšana. Turklāt VKS tiesām ir aizliegusi balstīties uz pastarpināti iegūtiem un nepilnīgiem pierādījumiem, kā piemēram, no kaimiņiem un radniekiem saņemtu informāciju par to, ka parādnieks dzīvo ārvalstīs.

Iesniedzējtiesas ieskatā, pastāvot aizdomām, ka parādnieka maksājuma rīkojuma procedūras tiesvedībā pastāvīgā dzīvesvieta nav Bulgārijā, tiesai, kura ir izdevusi maksājuma rīkojumu, tas ir jāatceļ.